

ת"פ 27157/08/17 - מדינת ישראל נגד א"מ

בית משפט השלום ברחובות

ת"פ 27157-08-17 מדינת ישראל נ' א"מ

בפני כבוד השופטת אדנקו סבחת- חיימוביץ
מדינת ישראל : בעניין:

המאשימה

נגד

א"מ

הנאשם

נוכחים:

ב"כ המאשימה עו"ד חיים קולבקר

ב"כ הנאשם עו"ד איתי בר עוז

הנאשם בעצמו

גזר דין

כתב האישום ורקע

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של איזמים, תקיפה סתם, תקיפה סתם כלפי בת זוג וניסיון לתקיפה סתם כלפי בת זוג.

כמפורט בהכרעת הדין, הנאשם וגב' ק"מ (להלן: "ק"מ") נשואים זה לזו וחיים ביחד עם ילדיהם א' ור'.

בתאריך 8/4/2017 בשעה 10:45 לערך התגלע וויכוח בין הנאשם לק"מ וא'. באותן הנסיבות תקף הנאשם את א' בכך שזרק לעברה מגבת שפגעה בה והכה בידו במצחה. בהמשך הנאשם זרק בקבוק מים שפגע בקיר הבית והתפוצץ.

בהמשך, איים הנאשם על ק"מ שיפגע בגופה, בכך שרץ אחריה ברחבי הבית בעודו אוחז בסכין ואמר לה "אני ארצח אותך, אחתוך לך לשון כדי שלא תוכלי לדבר". הנאשם ניסה לתקוף את ק"מ בכך שזרק לעברה סכין

אך זו לא פגעה בה.

בהמשך, איים הנאשם על ק"מ וא' באומרו "אם בתוך רבע שעה אתם לא מבקשים סליחה, אני אהרוג אתכם" תוך שהוא מסתכל בשעונו ואיים, כי ירצח בני משפחה נוספים. בהמשך, הנאשם דחף את ק"מ בחזה.

2. ב"כ הנאשם ביקש, כי אורה על קבלת תסקיר שירות מבחן שייבחן בין היתר ביטול הרשעת הנאשם. המאשימה התנגדה. לאחר בחינת טענות הצדדים לא נעתרתי לבקשה בשים לב שראיות לגבי פגיעה קונקרטיה בעיסוקו יוכל הנאשם להציג בראיות בפניי ואשר לנסיבות המשפחתיות אלה נפרשו בפניי בהרחבה ולכן לא נדרשת חוות דעתו של שירות המבחן.

חוות דעת הממונה על עבודות השירות

3. בהתאם להודעת הממונה על עבודות השירות מיום 27.1.20, הנאשם הביע את הסכמתו לריצוי עונשו בעבודות שירות ונמצא מתאים לכך.

ראיות הצדדים לעונש

4. מטעם ההגנה הוגשה תעודת מהנדס על שם הנאשם (במ/1) וכן מסמכים רפואיים לגבי הנאשם, רעייתו ואמו (טע/1-טע/3). כמו-כן נשמעו עדויותיהן של רעייתו, ק"מ ובתו א'.

5. הגב' א', בתו של הנאשם דיברה בשבחו של הנאשם "אבא שלי בן אדם מדהים, תמיד דואג לי ודואג לכל המשפחה כולה..." (עמ' 267 שורה 25). היא רואה בהליך זה כמטרד לה ולמשפחתה "כל המשפחה נענשה מכל התהליך שעברנו פה, בין אם זה הדיונים הרבים שהיו, כל התהליך כולו ההשפלה שעברנו, המצב הבריאותי שהתדרדר תוך כדי משמעותית אצל הוריי. אני זה ממש השפיע עלי... וראיתי כמה שזה פוגע ולא מסייע למשפחה כל התהליך. אנחנו משפחה מאושרת, אנחנו כאן ביחד וחיים ביחד בצורה הכי מדהימה שאפשר. אני מרגישה שאין צורך להעניש אותנו... זה עוול למשפחה במיוחד שזה לא מגיע לו שהוא יוצא אשם וצריך לספוג את כל הענישה. זה לא הוגן כלפיו כל הנזק העצום הזה. אבא שלי כל כך מדהים שהוא הבן אדם היחיד שדואג לסבתא שלי... הוא המפרנס היחיד בבית. ממש חשוב לי שנחיה את החיים שלנו ולא להיות פה ולא לעבור את התהליכים שאנחנו עוברים פה וכל התהליך של הענישה פוגע בנו ובמשפחה" (עמ' 267 שורה 26 עד עמ' 268 שורה 6).

על ההשלכות של ענישה בדמות מאסר כפי שמבקשת המאשימה הסבירה "המשמעות שאין בית, אבא שלי משלם את כל הדברים, היחיד שעובד, אחי בצבא, אני בצבא, כל הזמן יש עבודות מבצעיות, אמא שלי לבד, אמא שלי לא נוסעת, אבא שלי לוקח אותה לכל הטיפולים הרפואיים שלה. הוא האדם היחיד שנמצא עם אמא שלי ומדבר איתה מהבוקר מה שהיא צריכה. גם עם סבתא שלי וגם דואג לנו. זה יהרוס את המשפחה. ממש אין לנו איך להתקיים" (עמ' 268 שורות 9-12).

6. הגב' ק"מ, רעיית הנאשם סיפרה, כי היא נשואה לנאשם 30 שנה ודבר לא השתנה ביחסיהם. הנאשם נוהג לאסוף אותה מהעבודה כשהיא עובדת משמרת לילה כדי שלא תיסע באוטובוס. על הגעת השוטרים לבית המשפחה והליכי החקירה מסרה "... אני שואלת במה אתם עוזרים, אתם הורגים את המשפחה, למה נפלתם עלינו, מה עשינו, במה אנחנו אשמים. לא קרה כלום וכל הזמן אנחנו מסבירים מצד זה ומצד זה. מה עשיתם סיפור, לא חבל. כל כך יש הרבה אנשים שצריך לטפל ולעזור להם. מה אתם צריכים מהמשפחה שלי. אתם הרגתם את המשפחה. אתם מפריעים להיות בשגרת חיים שלנו. אפילו באותו יום אם לא היה את האבל היינו ממשיכים באותו יום נורמלי וכמו שהיום אנחנו ממשיכים נורמלי חוץ מהימים שמתחיל בית המשפט במקום זה צריך לדבר לא איך לתת אוכל, אנחנו מדברים על בית משפט ולהגיד אמת המקום הזה אני ממליצה שאתם תעמוד פה. זה מקום מאוד לא טוב" (עמ' 268 שורות 23-30).

העדה שבה וטענה שהנאשם זכאי בדין "אני בטוחה שבעלי זכאי לגמרי. אנחנו משפחה נורמטיבית לגמרי. להיפך, עושים לנו בעיות, לא יודעת מאיזה סיבה. מה עשינו שעושים לנו בעיות. הוא מלמעלה רואה הכל" (עמ' 269 שורות 17-18).

העדה הביעה את חשש מהשלכות אי ביטול ההרשעה של הנאשם.

בהמשך הוסיפה העדה שאינה עובדת והנאשם הוא המפרנס היחיד. העונש ישפיע גם אמו של הנאשם, בה מטפל הנאשם ודואג לה "אם אנחנו עושים עונש לבעלי האמא זהו אתם הרגתם בנוסף למשפחה שלנו שבתוך המשפחה אתם הורגים בן אדם שלא יוצא החוצה" (עמ' 269 שורות 10-11).

טיעוני הצדדים בתמצית

7. ב"כ המאשימה הפנתה לערכים המוגנים שנפגעו ממעשיו של הנאשם, הפגיעה בבני משפחתו, אי לקיחת האחריות והעדר הפנמת חומרת מעשיו אף בשלב הטיעונים לעונש. אף אם מדובר באירוע יחיד ורגעי, הרי שהאווירה העולה ממנו היא קשה ולכן הגם שלא נגרמו חבלות באירוע יש לראותו ברף חומרה גבוה.

ב"כ המאשימה ביקשה לקבוע שמתחם העונש ההולם הוא בין 8 ל- 24 חודשי מאסר בפועל ובתמיכה לכך הפנתה לרע"פ 7951/10 גוני ניב נ' מדינת ישראל (2.11.10), ת"פ 65359-12-18 65359-12-18 מדינת ישראל נ' גבר אלנבארי ות"פ 36455-10-14 מדינת ישראל נ' אברהם (14.1.15).

בשים לב לכך שהנאשם נעדר עבר פלילי עתרה ב"כ המאשימה למקם את עונשו ברף התחתון ולהטיל עליו 10 חודשי מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי, קנס והתחייבות. משעסקינן בעבירות אלימות בתוך המשפחה לא עתרה להטלת פיצויים.

8. ב"כ הנאשם טען, כי מדובר בתיק חריג וזאת לנוכח גילו של הנאשם (בן 55), הסתבכותו לראשונה והנזק שייגרם לו כתוצאה מאי ביטול הרשעתו. הנאשם הוא מהנדס במקצועו והרשעה תפגע בתעסוקתו. בתמיכה לעתירות הפנה ב"כ הנאשם לת"פ 830-01-17 מדינת ישראל נ' בן אבו.

ב"כ הנאשם ביקש לתת משקל מכריע לעמדת רעייתו ובתו של הנאשם, כפי שבאו לידי ביטוי לאורך ההליך. מדובר במשפחה מתפקדת, הילדים קצינים. הנאשם נושא בטיפול באמו הסיעודית, כך שהפגיעה של העונש בנאשם ובמשפחתו היא משמעותית.

אשר לנסיבות ביצוע העבירה, טען ב"כ הנאשם, כי אמנם הנאשם לא לקח אחריות, אך ישנן נסיבות לקולא מדובר באירוע נקודתי, ללא תכנון מוקדם ומבלי שנגרם נזק כתוצאה מהאירוע, חלופי הזמן, אירוע ברף נמוך, ללא חבלה וטיב הסכין לא נודע.

עצם ההליך הפלילי יש בו להוות גורם מרתיע עבור הנאשם. בפועל לא הוגשו תלונות נוספות כך שנוצרה הרתעה. המשפחה כולה התייצבה מאחורי הנאשם כמקשה אחת, ק"מ וא' הן אסרטיביות ותקיפות ואם היו אירועים נוספים הן היו מדווחות על כך לרשויות.

ענישה כבקשת המאשימה תרסק את המשפחה כולה ויש ליתן משקל לעמדת המתלוננות בתיק.

נוכח כל האמור עתר ב"כ הנאשם לבטל את הרשעת הנאשם ולחלופין להטיל על הנאשם ענישה צופה פני עתיד מרתיעה ללא רכיב של מאסר בפועל. הנאשם עומד במבחנים שנקבעו בהלכת כתב, ישנו נזק קונקרטי שכן בהתאם לסעיף 19(א) לחוק המהנדסים והאדריכלים תשי"ח-1958, מדובר בנזק וודאי. מדובר בפגיעה גם במתלוננות עצמן. חומרת העבירות מאפשרת ביטול ההרשעה בנסיבותיו של התיק. בחומרת העבירה יש לתת ביטוי לעמדת המתלוננות.

ב"כ הנאשם הוסיף שהפסיקה שהוגשה על ידי המאשימה מחמירה. המתחם לו עתרה המאשימה אינו נתמך בפסיקה שהוגשה על ידה, וכי היה על המאשימה להביא פסיקה לגבי נאשמים נעדרי עבר פלילי.

לדבריו, העתירה העונשית של המאשימה אף מנוגדת להמלצות ועדת דורנר ומונעת מהנאשם אפשרות לרצות עונשו בעבודות שירות. אלמלא ניהל הנאשם הוכחות לא הייתה עותרת המאשימה לענישה זו.

הנאשם היה עצור במשך יומיים.

9. במסגרת הטענות לעונש, הנאשם שב והכחיש את המעשים בהם הורשע והפנה האשמות קשות כלפי המשטרה ודרש לחקור את השוטרים המעורבים בתיק. אף שהוסבר לו שמדובר בשלב טיעונים לעונש המשיך בטענות כנגד המשטרה ופעולות החקירה בתיק ולא השמיע דבריו לעניין העונש. בקשתו היחידה של הנאשם בהקשר לרכיבי הענישה הייתה לבטל את הרשעתו מאחר שאינו אשם, אף שהורשע בהתאם לאמור בהכרעת הדין.

דין והכרעה

האם יש מקום לבטל את הרשעת הנאשם

10. ב"כ הנאשם ביקש לבטל את הרשעת הנאשם בשל הפגיעה הקונקרטית שתגרם לתעסוקתו ובתמיכה לכך הפנה לת"פ 830-01-17 **מדינת ישראל נ' בן-אבו** (3.1.19) (להלן: "עניין בן-אבו").

11. אין מחלוקת שהנאשם הוא מהנדס במקצועו ורשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים במדור להנדסת מכונות החל מיום 28.8.91 (במ/1).

12. סעיף 19א לחוק המהנדסים והאדריכלים, תשי"ח-1958 (להלן: "חוק המהנדסים והאדריכלים"), שכותרתו "**הודעה על הרשעה בפלילים**" קובע כך:

"בית משפט שהרשיע מהנדס או אדריכל בעבירה פלילית, לרבות בית משפט שדחה ערעור על הרשעה כאמור, כולו או מקצתו, ימציא למועצה באמצעות היועץ המשפטי לממשלה העתק מפסק הדין; שר המשפטים רשאי לקבוע בצו סוגי עבירות שלגביהן לא יחול סעיף זה".

סעיף 16 שעניינו "חקירה בהתנהגות מהנדסים ואדריכלים" קובע כך:

"(א) המועצה רשאית למנות ועדת אתיקה, מבין חבריה או מחוצה לה, שתחקור מקרה שהובא לידיעתה ובו נאשם רשום בפנקס המהנדסים והאדריכלים בהתנהגות שאינה הולמת את כבוד המקצוע, בין שנקבעת בכללים לפי סעיף 15 ובין אם לאו, או שנתחייב בדין על עבירה שיש בה קלון או על עבירה לפי פרק י' לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, שקבע שר העבודה לענין זה באישור ועדת העבודה של הכנסת; ובלבד שתניתן הזדמנות לנאשם להשיב על האשמה ולהתגונן".

עיון בתקנות לא מגלה מהם סוגי העבירות לגביהן יחול סעיף 19א. לגבי סעיף 16 נקבע שהמועצה רשאית לחקור ולא נקבע בחוק, כי הרשעה בפלילים תביא להרחקת הנאשם מהמקצוע, ללא שיקול דעת.

13. הרשעתו של נאשם אשר עבר עבירה פלילית מהווה מרכיב חיוני בהליך הפלילי והיא נועדה להגשים את תכליותיו השונות של ההליך, ביניהן הרתעת היחיד והרבים ואכיפה שוויונית של החוק.

מנגד, ישנם מקרים בהם עלולים להיווצר מצבים קיצוניים אשר אינם מתאימים להחלת העיקרון העונשי הרחב, מצבים בהם מתגלה פער בלתי נסבל בין התועלת של ההרשעה לאינטרס הציבורי לפגיעתה בנאשם האינדיבידואלי. במקרים חריגים אלה בסמכותו של בית המשפט לסטות מהכלל המקובל ולהימנע מהרשעתו של נאשם בדין (ראו ע"פ 9893/06 **אלון לאופר נ' מדינת ישראל** (31.12.2007), ע"פ 9150/08 **מדינת ישראל נגד ביטון** (23.7.09), רע"פ 11476/04 **מדינת ישראל נ' חברת השקעות דיסקונט בע"מ** (14.4.10) ורע"פ 40790/10 **ג'בשה נגד מדינת ישראל** (23.8.10)).

14. בע"פ 2083/96 **כתב נגד מדינת ישראל** (21.8.97), (להלן: "**הלכת כתב**") נקבעו שני הפרמטרים העיקריים שייבחנו לצורך קבלת ההחלטה שלא להרשיע נאשם בעבירות שנקבע, כי ביצע:

"הימנעות מהרשעה אפשרית אפוא בהצטבר שני גורמים: ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים..." (סעיף 7 לפסה"ד).

15. בע"פ 5985/13 אבן נגד מדינת ישראל (2.4.14) (להלן: "עניין אבן") נקבעו מבחני משנה נוספים לבחינת שאלת סיום ההליך ללא הרשעה ואלה מתייחסים לנסיבות אינדיבידואליות של הנאשם אותם יש לשקול:

"עברו הפלילי והסבירות כי ישוב ויעבור עבירות; האם העבירה מלמדת על דפוס התנהגות כרוני של הנאשם או שמדובר בהתנהגות מקרית ויחידה; נסיבות ביצוע העבירה; מעמדו ותפקידו של הנאשם, והקשר בין העבירה לבין אלה; השפעת ההרשעה על עיסוקו המקצועי; יחסו של הנאשם כלפי העבירה, קרי, האם לקח אחריות והתחרט על ביצועה; משמעות ההרשעה על הדימוי העצמי של הנאשם; גילו, מצבו האישי והבריאותי ועוד. מאידך גיסא, ניצבים שיקולים שבאינטרס הציבור, כגון: טיב העבירה וחומרתה; מידת פגיעתה באחרים; הרציונאל שבבסיס הכלל המחייב הרשעה; המסר החברתי ועוד.... הנטל הוא על הנאשם המבקש להימנע מהרשעתו לשכנע כי מן הראוי לחרוג בעניינו מדרך הכלל, וכי שיקולי השיקום האינדיבידואליים גוברים במידה רבה על שיקולי האינטרס הציבורי" (סעיף 7 לפסה"ד).

16. בהתאם למבחן הראשון שנקבע בהלכת כתב, עלה בידי הנאשם לשכנע, כי הרשעתו עלולה לגרום לו נזק מוחשי וקונקרטי בהקשר התעסקותי. בענייננו, מדובר בנאשם שמקצועו הוא מהנדס ולכן הרשעתו עשויה להשפיע על עיסוקו בתחום בהתאם לסעיף 19א לחוק המהנדסים והאדריכלים.

הדרישה לפגיעה חמורה בשיקומו או עתידו של הנאשם הינה לנזק מוחשי-קונקרטי ולא תיאורטי (ע"פ 8528/12 אלירן ציפורה נגד מדינת ישראל (3.3.13)).

יוער, כי הנאשם לא מסר פרטים היכן הוא עובד והאם הרשעה תחסום בפועל את המשך העסקתו במקום עבודתו הנוכחי. כך שקביעותי אודות הפגיעה בנאשם נסמכות על האמור בסעיף 19א' לחוק המהנדסים והאדריכלים והעובדה שהנאשם אוזח בתעודת מהנדס (במ/1).

בנסיבות אלה, מצאתי, כי יש בהרשעה כדי לפגוע ביכולתו של הנאשם להמשיך לעסוק בעיסוקו כמהנדס.

17. באשר למבחן השני שנקבע בהלכת כתב, אלימות בתוך המשפחה, תקיפה ברף נמוך ואיומים בוטים ברף חומרה גבוהה תוך אחיזה בסכין, אין לומר שמדובר בנסיבות המאפשרות לוותר על ההרשעה מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים ובאינטרסים ציבוריים חיוניים הכוללים שיקולי גמול והרתעה.

18. בהתאם למבחני המשנה שנקבעו בעניין אבן, יש לתת את הדעת לכך שהנאשם לא לקח אחריות בשום צורה ודרך, לא הביע חרטה על מה שעולל לבני משפחתו והפנה אצבע מאשימה לרשויות אכיפת החוק על עצם קיומה של החקירה והעמדתו לדין. ניכר, כי הנאשם כלל לא מבין את המצב אליו נקלעו בני משפחתו, שמחד מסרו האשמה בעדויותיהם במשטרה אך חזרו בהם בעדותם בפניי והכל כדי להגן על הנאשם. ניכר היה שהנאשם אינו מבין כלל את חומרת הדברים ואין כל הרתעה של ההליך עליו.

רעייתו ובתו, שהן הנפגעות ממעשיו, ובנו שהיה עד לחלק מהאירוע, עשו כל שביכולתם להיצמד לתיזה של הנאשם, כאילו החוקרים רשמו דברים על דעת עצמם, וכי הנאשם לא עשה מאומה בבית בבוקר יום שבת שהצריך הזמנת משטרה והגשת תלונה. דווקא החזית האחידה שהוצגה על ידי בני המשפחה בבית המשפט מלמדת שזו נועדה לשרת את הנאשם בלבד ללא קשר לאופן שבו יוצגו בני משפחתו, חרף הפגיעה שנגרמה להן. חזית אחידה זו דווקא מעידה על כוחו והשפעתו של הנאשם על בני משפחתו, עד כי כולם שינו מהעדויות במשטרה, כמפורט בהכרעת הדין, והכל כדי לסייע לנאשם במשפטו.

התרשמתי, כי עמדתן של א' וק"מ בפניי, הן לגבי האירועים מושא כתב האישום והן לגבי העונש שיש להטיל על הנאשם הייתה מגוננת כלפי הנאשם תוך ביטולן העצמי, הצגתן כמי שדעתן קלה ושיקרו במשטרה או שהשוטרים עיוותו את דבריהן ורשמו גרסה מפלילה שלא נמסרה. אני מתרשמתי, כי עמדתן מבטאת דווקא חשש ממשי מהנאשם ורצון להמשיך להגן עליו ולסייע לו להיחלץ מהתיק. לא שוכנעתי, כי אם יהיה אירוע אלים נוסף על ידי הנאשם, הן תפננה למשטרה. א' וק"מ הבהירו, כמו גם הנאשם, כי אין להן כל אמון ברשויות אכיפת החוק, שלשיטתן כמו הנאשם "רודפות" את המשפחה. א' וק"מ רואות בהגשת כתב האישום נגד הנאשם כרדיפת המשפחה כולה על ידי רשויות אכיפת החוק, כך שאינן עושות אבחנה בינן לבין הנאשם או בין מעשיו החמורים של הנאשם בתיק זה לבין תפיסתן את הנאשם כבן משפחה אהוב ודואג. במצב זה, הסיכון לא' וק"מ הוא ממשי ועמדתן מבטאת את רצונו של הנאשם בלבד.

אין בידי לקבל טענת ב"כ הנאשם, כי ההליך הפלילי יצר הרתעה אצל הנאשם. התנהלות הנאשם מלמדת ההיפך, אף בני משפחתו סבורים שהנזק הוא בעצם האכיפה. דווקא עמדותיהן של א' וק"מ כלפי הרשויות מלמדות, שלא היו מגישות תלונות במקרה של הישנות אירוע אלימות, מאחר שאיבדו אמון ברשויות אכיפת החוק. בנסיבות אלה אין בידי לקבל עמדת ב"כ הנאשם, כי לו היה אירוע אלימות נוסף היו א' וק"מ מדווחות על כך.

19. הנאשם נעדר עבר פלילי, כאמור, ונתון זה הינו שיקול שנלקח בחשבון, אך נוכח חומרת העבירה, גם אם מדובר באירוע בודד, אין מדובר בנסיבות המאפשרות לוותר על ההרשעה.

20. ב"כ הנאשם סבר שעל בסיס קביעות בית המשפט בעניין בן-אבו, יש מקום לקבל את עתירת הנאשם לביטול הרשעתו. לא מצאתי לגזור מקביעות בית המשפט בעניין בן-אבו לענייננו. בית המשפט קבע שם מפורשות, כי ענייניו של בן-אבו עומד במבחנים שנקבעו בהלכת כתב לנוכח הפגיעה בתעסוקתו של הנאשם אם יורשע ולא יינתן לו רישיון לשאת נשק. עוד קבע בית המשפט, כי כעניין שבשגרה עניינם של נאשמים בעבירה בה הורשע בן-אבו מסתיים באי הרשעה. בענייננו, אמנם עלולה להיות פגיעה בתעסוקת הנאשם, אך אין לומר שמדובר בעבירות בהן כעניין שבשגרה מסתיים ההליך ללא הרשעה.

21. בשולי הדברים יוער, כי אמנם זכותו של הנאשם לכפור במיוחס לו, אך הנאשם היה מודע היטב שלצד האפשרות לזיכויו ישנה אפשרות שבית המשפט יקבע שהמעשים בוצעו ולכן הוא יורשע בדין, כך שהנאשם היה מודע לכך שאם ייקבע בית המשפט שהמאשימה הוכיחה את המיוחס לו מעבר לכל ספק סביר, התוצאה היא הרשעה באותם מעשים. משכך, לא יכולה להיות לנאשם ציפייה, כי בית המשפט יבטל את הרשעתו, אלא בהתקיים המבחנים שנקבעו בפסיקה כמפורט לעיל.

22. האיומים בהם הורשע הנאשם הם בוטים, לרבות תוך שימוש בסכין ולכן מקובלת עלי עמדת המאשימה שמדובר ברף חומרה גבוה של איומים. בנסיבות אלה לא עלה בידי הנאשם לשכנע, כי **"שיקולי השיקום האינדיבידואליים גוברים במידה רבה על שיקולי האינטרס הציבורי"** (עניין אבן, (סעיף 7). ביטול הרשעה ייעשה רק במקרה שההרשעה נמצאת ביחס לא סביר לעבירה שבוצעה ואין כך בעניינו של הנאשם שבפניי.

23. לאור כל המפורט לעיל, לא שוכנעתי, כי בעניינו של הנאשם שבפניי מתקיימים החריגים לסיום ההליך ללא הרשעה ולכן לא מצאתי, כי יש לבטל את הרשעת הנאשם מיום 16.9.19 וזו תיוותר על כנה.

קביעת מתחם העונש ההולם

24. קביעת מתחם העונש ההולם למעשה העבירה נעשה בהתאם לעקרון ההלימה. לשם קביעת מתחם העונש ההולם יש להתחשב בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה.

25. בעבירות כלפי רעייתו ובתו פגע הנאשם **בערכים החברתיים** של הגנה על שלמות הגוף והנפש בכלל וההגנה בתוך התא המשפחתי, בביתן מבצר.

אין צורך להכביר מילים אודות החומרה הנעוצה באלימות בכלל ובאלימות בתוך התא המשפחתי וכזו המופנית כלפי החלש בתוך התא המשפחתי, ובעניינו רעייתו ובתו של הנאשם.

המחוקק אף מצא לנכון לקבוע, כי העונש בצדן של עבירות תקיפה המבוצעות כלפי בני זוג, יהיה כפול מזה הקבוע לאותה עבירה. אין ספק, כי אלימות זו המופנית כלפי בן זוג, פוגעת בביטחון הקיומי של אדם בתוך התא המשפחתי שלו.

יפים לעניין זה דבריה של כבוד השופטת פורקצ'ה בע"פ 6758/07 **פלוני נ' מדינת ישראל**, (11.10.07), פסקה (7):

"במסגרת המשפחה, מופעלת האלימות על פי רוב בידי החזק כלפי החלש. פערי הכוחות הם גדולים כשמדובר באלימות כלפי קטינים או כלפי בת זוג; באלימות במשפחה, נגישותם של קרבנות העבירה למערכת המשטרתית או למערכות הסיוע האחרות היא ענין מרכזי וקשה, הטעון רגשות חזקים, פחדים ואימה. הבושה, והרצון לשמור על שלמות המשפחה הופך לא אחת את התלונה על אלימות במשפחה למהלך קשה וטעון. לא אחת, קיימת תלות כלכלית ורגשית של בן הזוג המוכה בבן הזוג המכה, ותלות זו גם היא מקשה על חשיפת הפגיעה. גורמים אלה ואחרים בשילובם, משווים מימד מחמיר לעבירות אלימות במשפחה. נפוצותן של עבירות אלה, והצורך להגן על קרבנות האלימות שהם על פי רוב חסרי ישע, תורמים אף הם להחמרה הנדרשת בענישה בעבירות אלה."

ראו גם דברי השופט עמית בע"פ 669/12 **יוסף עמיאל נ' מדינת ישראל** (19.4.12), פסקה 3):

"קשה להלום כי בישראל של המאה העשרים ואחת, עדיין רווחת התופעה של אלימות במשפחה,

ובמיוחד אלימות נגד בת זוג, משל הייתה רכושו וקניינו של הבעל. כל זאת, תוך ניצול פערי כוחות פיזיים, לעתים תוך ניצול תלות כלכלית ורגשית של בת הזוג, ותוך ניצול העובדה שהדברים מתרחשים בין כתלי הבית כשהם סמויים מן העין. התופעה מעוררת שאט נפש וסלידה, והענישה בעבירות אלה צריכה לשקף את המימד המחמיר של עבירות אלימות במשפחה, תוך הכרה בעוול ובנזק הנפשי או הפיזי שנגרם לבת הזוג ובפגיעה בכבודה".

הפסיקה מלמדת, כי יש להוקיע מכל וכל אלימות, ובוודאי כזו המתרחשת בתוך המשפחה.

26. בחינת מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים מובילה למסקנה, כי זו במידה בינונית.

27. אשר לנסיבות ביצוע העבירה, הגם שאין מדובר באירוע בו נחבלה מי מהמעורבות, הרי שאיני מקבלת עמדת ב"כ הנאשם, כי מדובר באירוע ברף נמוך עד נמוך מאוד. עסקינן באיומים בוטים כאשר בחלקם הנאשם אוחז בסכין. העובדה שאין חבלה לא מאיינת מחומרת העבירה של האיומים בשל אופיים הקשה.

טיבו של הסכין בו בוצע האיום אינו ידוע, אך די באחיזה בסכין על מנת להגביר את האיומים והסיכון שנשקף מהנאשם לבנות משפחתו בעת המעשה.

מדובר באירוע מתגלגל על עניין של מה בכך, חששו של הנאשם, כי המשפחה תאחר לסיור לכבוד יום הולדתו של הבן ר'. בשום שלב לא השכיל הנאשם לעצור את האירוע שהלך והסלים.

בנסיבות אלה, איני מקבלת את עמדת ב"כ הנאשם, כי לא נגרם נזק באירוע. אמנם אין חבלה בגוף אך אין להקל בחומרתו של האירוע, בחששה של א', שהתקשרה לבקש מבן זוגה דאז להזעיק את המשטרה ובפחד שנצפה על ק"מ וא' בעת הגעת השוטרים לבית המשפחה. התקיפה אמנם ברף נמוך אך האיומים הינם ברף חומרה גבוה.

28. איני מקבלת עמדת ב"כ הנאשם, כי היה על המאשימה להגיש פסיקה בעניינם של נאשמים נעדרי עבר פלילי, שכן העבר הפלילי רלוונטי לשאלת מיקומו של נאשם בתוך מתחם העונש ההולם ולא לעצם קביעת המתחם עצמו.

29. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת מעלה, כי במקרים דומים הושתה ענישה במנעד רחב, ממאסר על תנאי, דרך עבודות שירות ועד מאסר בפועל לתקופה (ראו למשל רע"פ 7951/10 גוני ניב נ' מדינת ישראל (2.11.10), עפ"ג (מרכז) 28500-08-14 טלה נ' מדינת ישראל (9.12.14), ת"פ 36455-10-14 מדינת ישראל נ' אברהם (14.1.15), ת"פ 63267-12-12 מדינת ישראל נ' פלוני (14.04.13), ת"פ 46630-06-15 מדינת ישראל נ' פלוני (3.6.16), ת"פ 3055-07 מ.י. לשכת תביעות מרחב שפלה - פלילי נ' שמעון שמעון (29.10.09), ת"פ 30773-02-13 מדינת ישראל נ' אברהם מנצור (09.07.13), ת"פ 47527-11-12 מדינת ישראל נ' פלוני (01.04.14) ות"פ 28834-08-13 מדינת ישראל נ' יוסף מתתיהו (03.12.13)).

30. נוכח מדיניות הענישה הנוהגת ונסיבות ביצוע העבירה, אני סבורה, כי מתחם העונש ההולם לעבירות בהן הורשע הנאשם הוא ממאסר על תנאי ועד 12 חודשי מאסר בפועל.

גזירת העונש המתאים לנאשם

31. בגזירת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יש להתחשב בנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה. במסגרת זו מן הראוי ליתן את הדעת לנסיבותיו האישיות והמשפחתיות של הנאשם.

הנאשם בן 55 נעדר עבר פלילי.

הנאשם נושא בעול הטיפול באמו, קשישה בת 77, המתגוררת בנוף הגליל בגפה ונעזרת במטפלת. אמו סובלת מנפיחות ברגליים המגבילה את ניידותה וכן מבעיות ראייה והנאשם נוסע לבקרה ולסייע לה מעת לעת. הנאשם סובל ממגוון בעיות רפואיות כמו סוכרת, יתר לחץ דם ועוד ומטופל תרופתית. גם רעיית הנאשם סובלת מבעיות רפואיות כמו סוכרת ומטופלת תרופתית בגין כך.

כעולה מחוות דעת הממונה על עבודות השירות, הנאשם לא עובד מזה מספר חודשים, נתון שלא נמסר על ידי הנאשם בפניי.

32. ב"כ הנאשם ביקש לתת ביטוי לעמדת א' וק"מ שאינן מעוניינות בענישתו של הנאשם. לנוכח האמור לעיל בסעיף 18 איני מקבלת עמדה זו.

33. באיזון בין השיקולים השונים, ובשים לב לחלוף הזמן, להעדר עבר פלילי, לפגיעה האפשרית כתוצאה מאי ביטול הרשעת הנאשם, אני סבורה שיש למקם את עונשו של הנאשם קרוב לאמצע המתחם ולהשית עליו מאסר בפועל שירוצה בדרך של עבודות שירות.

בעניין זה מקובלת עלי עמדת ב"כ הנאשם, כי דוח ועדת דורנר (2015) קבע שכליאה ממושכת לא תורמת להרתעה, ואין להטיל ענישה מסוג זה בנסיבותיו של התיק והנאשם, נעדר עבר פלילי.

מתחם הקנס

34. בהתאם לסעיף 40ח' לחוק העונשין "קבע בית משפט כי מתחם העונש ההולם כולל עונש קנס, יתחשב, נוסף על האמור בסעיף 40ג(א) במצבו הכלכלי של הנאשם, לצורך קביעת מתחם הקנס ההולם".

משכך, בקביעת מתחם הקנס על בית המשפט להתחשב בחומרת העבירות ובמצבו הכלכלי האישי של הנאשם. בתוך כך, על בית המשפט לתת דעתו לכך שלנאשם זכות לקיום אנושי בסיסי שיבטיח תנאי מחיה מנימאליים בכבוד לו ולמשפחתו (בג"צ 10662/04 חסן נ' המוסד לביטוח לאומי (28.2.12)).

35. לא הוצגו בפניי ראיות אודות מצבו הכלכלי של הנאשם, למעט העובדה שרעייתו אינה עובדת, או עובדת חלקית מדי פעם, וכי הוא מסייע לאמו ברכישת מצרכי מזון.

36. עסקינן בעבירות אלימות בתוך המשפחה, כאשר הנאשם והמתלוננות ממשיכות לחיות תחת אותה קורת גג ולכן המאשימה לא עתרה לפיצוי.

37. בנסיבות אלה אני סבורה שיש לקבוע, כי מתחם הקנס הוא בסך אלפי שקלים ויש למקם את שיעור הקנס ברף בינוני.

סוף דבר

38. נוכח כל האמור לעיל אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 4 חודשי מאסר בפועל אותם יישא הנאשם בעבודות שירות.

עבודות השירות יתבצעו ב"צ'יימס" ברחוב המלאכה 9 בראש העין, במשך חמישה ימים בשבוע ולמשך השעות, כפי שיקבע הממונה על עבודות השירות.

על הנאשם להתייצב במפקדת מחוז מרכז ברמלה ביום 23.2.20 בשעה 8:00.

אני מודיעה לנאשם, כי עליו להודיע לממונה על כל שינוי, אם יחול, בכתובת מגוריו, וכן עליו לעמוד בתנאי הפיקוח, שכן אי מילוי עבודות השירות על פי הנחיות המפקח, עלול להביא להפסקתן ולריצוי יתרת עונשו במאסר בפועל.

בית המשפט מזהיר את הנאשם, כי מדובר בתנאי העסקה קפדניים וכל חריגה מכללים אלו יש בה כדי להפסיק את עבודות השירות וריצוי יתרת העונש במאסר בפועל.

ב. 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור הנאשם במשך 3 שנים כל עבירת אלימות.

ג. קנס בסך ₪ 4,000 או 20 ימי מאסר תמורתו. הקנס ישולם ב- 4 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל מיום 1.3.20 ובכל 1 לחודש שלאחריו. לא ישולם תשלום במועדו תעמוד יתרת הקנס לפירעון מיידי.

ניתן בזאת צו כללי למוצגים.

זכות ערעור תוך 45 ימים לבית המשפט המחוזי מרכז - לוד.

ניתן היום, א' שבט תש"פ, 27 ינואר 2020, בהעדר הצדדים.